

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3209/2020
04.02.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић, Татјане Миљуш, др Илије Зиндовића и Јасмине Стаменковић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Петровић, адвокат у ..., против туженог Акционарско друштво за железнички превоз путника Србија воз Београд, ради исплате накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1988/20 од 06.07.2020. године, у седници већа одржаној 04. фебруара 2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1988/20 од 06.07.2020. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1988/20 од 06.07.2020. године и пресуда Основног суда у Ужицу П1 430/19 од 12.03.2020. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ужицу П1 430/19 од 12.03.2020. године одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу на име неисплаћене накнаде за исхрану у току рада, за период од 01.12.2017. до 28.02.2018. године, исплати 26.949,40 динара у појединачним месечним износима са законском затезном каматом, како је одређено првим ставом изреке; одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.12.2017. до 28.02.2018. године исплати 13.511,98 динара у појединачним месечним износима са законским затезним каматама, одређено другим ставом изреке; одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу на име неисплаћене накнаде за исхрану у току рада за период од 01.12.2017. до 28.02.2018. године исплати износ од 16.169,64 динара у појединачним месечним износима са законским затезним каматама како је одређено трећим ставом изреке; одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.12.2017. до 28.02.2018. године исплати укупан износ од 10.134,00 динара у појединачним месечним износима са законском затезном каматом, одређено ставом четвртим изреке. Ставом петим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.430,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1988/20 од 06.07.2020. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда, и одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се о ревизији одлучује као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд налази да су испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/2014 87/2018 и 18/2020) за одлучивање о ревизији као о изузетно дозвољеној ради уједначавања судске праксе, будући да је побијана пресуда о тужбеном захтеву за накнаду штете због неисплаћене накнаде за исхрану у току рада и регрес за годишњи одмор заснована на примени материјалног права која одступа од става израженог у правноснажним одлукама и одлукама Врховног касационог суда у идентичним чињеничним и правним ситуацијама. Стога је одлучено као у првом ставу изреке, на основу члана 404. став 2. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд налази да је ревизија основана.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужилац је запослен код туженог од 01.09.2015. године на основу Анекса уговора о раду, којим је тужени као послодавац следбеник преузео сва права и обавезе од послодавца претходника, и његов колективни уговор. У утуженом периоду на снази је био Колективни уговор („Службени гласник железнице Србије“ број 4/15 од 24.03.2015. године), којим је прописано у члану 57. став 2. да је у вредност једног радног часа укључена вредност накнаде за исхрану у току рада и 1/12 регреса сведена на један радни час. У члану 55. прописано је да се основна зарада утврђује као вредност радног часа, коефицијента посла и просечног месечног фонда часова рада од 174 часа. Наведеним колективним уговорима, а ни другим актима тужених није предвиђено да се накнаде за исхрану у току рада и накнаде за регрес за годишњи одмор посебно исказују у номиналном износу. Вештачењем у поступку утврђено је да је за тужиоца, поред основне зараде вршен обрачун и свих увећања зараде и накнаде зараде у складу са колективним уговором, а утврђено је и да у обрачунским листама нема доказа да је тужени обрачунавао и исплаћивао тужиоцу за спорни период трошкове по основу исхране у току рада и на име регреса за коришћење годишњег одмора. У поступку вештачења утврђена је и висина потраживања тужиоца по основу накаде трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора у нето износу, према параметрима из раније важећег колективног уговора за Јавно железничко транспортно предузеће Београд који је објављен у Службеном гласнику РС број 37/95 42/1999, 7/2000) којим Колективним уговором су били уговорени предметни спорни трошкови, као и њихова висина.

На основу тако утврђеног чињеничног стања другостепени суд закључује да сама чињеница да висина спорних трошкова није номинално изражена не значи да је послодавац ово право ускратио запосленом, јер је исто слободном вољом учесника

колективног преговарања баш тако уговорено – као саставни део основне зараде запослених, а да утврђивање висине ових накнада трошкова применом Колективног уговора којим је последњи пут била уговорена и висина предметних накнада трошкова, који није на правној снази током спорног периода, није прихватљиво, јер представља повреду начела временског важења закона и других општих аката.

Врховни касациони суд налази да су нижестепене одлуке донете погрешном применом материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Законом о раду прописано је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом, а Законом о изменама и допунама Закона о раду (“Службени гласник РС” бр.61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, прописано је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 1, 5. и 6.), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Почев од 01.01.2006. године послодавцима је остављена могућност да својим актима утврде висину ових накнада. Међутим, у конкретном случају тужени послодавац такав акт није донео. При том, висина накнаде трошкова на име регреса за годишњи одмор и на име трошкова исхране у току рада, мора бити одређена линеарно за све запослене, односно ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место. Због тога, не може се прихватити закључак другостепеног суда, да су запосленима, па и тужиоцу, ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром да износ накнаде за регрес и исхрану није познат, нити је исказан у платној листи, како је то прописано чланом 105. став 1. и чланом 121. став 1. Закона о раду. На основу изнетог, произлази закључак да је тужени, у погледу исплате наведених накнада, цитиране законске одредбе примењивао на штету тужиоца.

Због погрешне примене материјалног права од стране нижестепених судова чињенично стање је остало непотпуно утврђено, јер није утврђена висина припадајућих накнада тужиоцу по основу трошкова за исхрану у току рада и регрес за годишњи одмор у спорном периоду. Шта више, налаз је вештак дао у две варијанте, поред наведене у другостепеној одлуци и према параметрима из Општег колективног уговора („Службени гласник РС“ бр 50/08, 104/08 – Анекс I и 8/09 Анекс II), те је тужилац тако и определио тужбени захтев у вишем и у нижем износу, који је садржан у захтеву за вишим износима, погрешно означено као примарни и евентуални захтев. Првостепени суд је у делу којим је утврђена висина предметних потраживања, како је то напред наведено, налаз вештака прихватио у обрачунском делу, а да није из тако изведеног доказивања одредио припадајуће износе тужиоцу према релевантним параметрима, којима би тужиоцу као запосленом било обезбеђено право на накнаду трошкова по принципима установљеним законом.

Зато је Врховни касациони суд је применом члана 416. став 2. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци, укинуо нижестепене пресуде којим је одбијен захтев за наведена потраживања и одлуку о трошковима поступка, и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење, јер због изосталог утврђења о чињеницама о припадајућим месечним износима тужиоцу по основу накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење исхране у току рада, није било услова за преиначење пресуде.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић